

Tamiet godda ġejjin mill-kurdun ta' tarbija ġdida

Ir-riċerka fil-qasam tas-sahha dejjem twassilna ahbarijiet pożittivi u innovattivi, bit-tama li jinstabu soluzzjonijiet ghal diversi mard jew kondizzjonijiet. DR RENALD BLUNDELL huwa konsulent fil-qasam tal-*istem cells*, metodu innovattiv biex fil-futur qarib jinstabu tamiet godda fil-qasam tas-sahha. RAMONA PORTELLI tkellmet miegħu dwar din is-sejba, u x'futur jistgħu joffru dawn l-*istem cells*.

www.ramonaportelli.com

ramonaportelli@btinternet.com

Meta titwieled tarbija, il-kurdun tagħha li jkun ilu jagħti l-hajja u jtmata lit-tarbija, għal disa' xhur shaħ jintrema. Fitt-huma dawk li jafu li dan il-kurdun stess fih numru ta' ċelloli speċjalizzati li jissejju *stem cells* u li dawn iċ-ċelloli minnhom infushom jekk jigu maħżuna jistgħu jsalvaw il-hajja kemm tat-tarbija stess, kif ukoll ta' persuni li jkunu kompatibbli ma' dawn iċ-ċelloli.

Interessajt ruhi sew f'din ix-xjenza u b'hekk ikkuntattajt u ltaqajt ma' Dr Renald Blundell sabiex jgħaddilni aktar informazzjoni, li ninsab konvinta li fil-futur qarib tista' ssalva aktar persuni minn xi mard u li tant qed ikiddu hafna nies.

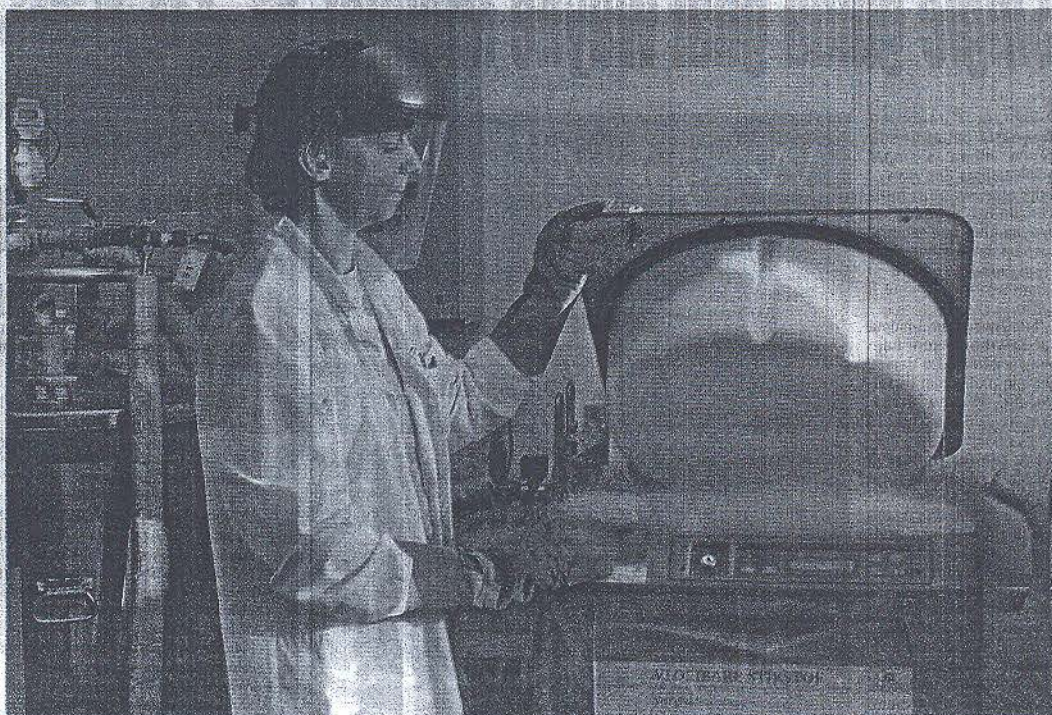
Dr Renald Blundell, li huwa konsulent fil-qasam tal-*istem cells* kellimni dwar is-servizzi li joffri lill-ġenituri dwar il-possibiltà li jzommu dawn iċ-ċelloli f'funzjoni multipla li tant huma uniċi u ta' importanza kbira.

Deċiżjoni għaqlija qabel ma titwieled tarbija

Fil-fatt Dr Blundell beda jispjegali li d-demem tal-kurdun f'Malta ilu, jiġi maħżun għal dawn l-ahħar hames snin. "Hafna mill-Maltin li speċjalment ikunu qed jistennaw tarbija ġeja, jafu b'dan ir-riżors naturali ta' *stem cells* u jritxu aktar informazzjoni fuqu, u diversi pazjenti jiddeċiedu li jaħżnu dawn iċ-ċelloli."

Minn fitt ġingħat ilu, f'Malta, beda jiġi offrut is-servizz li barra d-demem tal-kurdun, anke biċċa mill-kurdun stess tiġi maħżuna. Mitlub jispjegali eżattament kif timxi din il-proċedura, Dr Blundell wegħibni, "il-proċedura hija sempliċi u l-omm li tkun qed tistenna t-tarbija, jew biex ngħid hekk il-mara tqila, tingħata l-kit tqabel twelled u waqt il-hlas it-tabib, *midwife* jew *gynaecologist* izomm madwar sitta sa għaxar ċentimetri ta' dan il-kurdun".

Kompla jispjegali li l-kurdun fih numru ta' ċelloli li jissejju *mesenchymal cells*. "Dawn iċ-ċelloli huma tip ta' ċelloli semispeċjalizzati, jipproduċu hafna *growth factors* kif ukoll sustanzi oħra biex iċ-ċelloli jfaqsu u jimultiplikaw ahjar. B'hekk f'każ ta' terapija meta dawn it-tip ta' ċelloli jigu mħallta ma' *stem cells* li jtiegħu mid-demem tal-kurdun, jiġifieri CD34+ cells, ir-riżultat ta' fejqan ikun ferm aktar ahjar."

Dr Blundell saħaq miegħi li din hija opportunità unika biex wiehed izomm dawn it-tip ta' ċelloli li aktar tard fil-hajja jistgħu jintuzaw biex isalvaw hajja ta' bniedem. "Huwa importanti li dawk li jkunu qed jistennaw xi tarbija jiċċekkjaw u jaqraw aktar fuq dan is-sors ta' ċelloli daqshekk importanti u jikkunsidraw serjament li jaħżnuhom," zied jgħidli entuzjast dwar dan l-esperiment.

Esperimenta fuq it-tifla tiegħu stess

Ta' min jgħid li Dr Blundell huwa wiehed mill-fitt xjentisti madwar id-dinja li hadem direttament fuq dawn it-tip ta' ċelloli u għalkemm dan is-servizz għadu kif beda jiġi offrut minn Malta, huwa kien hażen dawn it-tip ta' ċelloli f'Settembru tas-sena 2007 meta kienet twieldet it-tifla tiegħu Cayleen.

Dr Blundell jirrappreżenta l-akbar kumpannija fil-Ewropa ta' *stem cells*. Iċ-ċelloli jigu

maħżuna għal ghoxrin sena u jinżammu f'temperatura ta' 196°C jiġifieri fil-*vapour phase* ta' *liquid nitrogen*. Din il-kumpannija s'issa zammet aktar minn 140,000 kam-pjun minn madwar l-Ewropa. Hija rrapreżentata f'36 pajjizi differenti u għandha laboratorji *state of the art* fil-Belġjum, il-Germanja u United Arab Emirates.

Il-kumpannija li jirrappreżenta Dr Blundell hija wahda mill-Founding Members tal-ITERA (*International Tissue Engineering Research Association*) li huwa forum ta' xjentisti u riċerkaturi li l-għan prinċipali tagħhom huwa li jistudjaw iċ-ċelloli kif ukoll metodu differenti kif dawn iċ-ċelloli jistgħu jintuzaw għall-kura.

Din il-kumpannija għet ukoll mogħtija fondi mill-Unjoni Ewropea fi proġett li jissejjaħ CRYSTAL li fih ġew żviluppatti tekniki godda ta' *cyro preservation* jiġifieri ta' kif ċelloli u *tissues* differenti jistgħu jigu preservati biex finalment jigu użati fuq pazjenti għal-trattament.

"Hemm numru ta' trattamenti li jistgħu jintuzaw għal diversi mard

fosthom dijabete, *multiple sclerosis*, *lymphoma*, *leukemia*, *Alzheimer's disease*, *cerebral palsy* u *spinal cord injury*. Dawn it-trattamenti nistgħu ngħidu li għadhom fuq bażi esperimentali, imma diversi pazjenti diġà qed jużaw din it-tip ta' teknoloġija għal trattament u diġà qed jaraw progress u benefiċċju," sostna Dr Blundell.

Futur għaqli għal kulhadd

Fil-opinjoni tiegħu Dr Blundell jgħid li din it-tip ta' teknoloġija hija l-futur ta' kif għandna nħarsu lejha iċ-ċelloli tal-mard biex nifhemu ahjar, kif ukoll ta' kif infejqu u nittrattaw diversi kondizzjonijiet. "Kull min għandu l-opportunità jahdem ma' dawn it-tip ta' ċelloli bħalma fortunatament nahdem jien, hija *area* innovattiva, ġdida, ta' eċitament kbir li minha qed naraw hafna progress u numru ta' pazjenti li qabel ma kellhom l-ebda tama għall-fejqan tagħhom, issa qed jibbenefikaw konsiderevolment b'din it-tip ta' teknoloġija."

Zied jgħidli li meta iċ-ċelloli jkunu taht kondizzjonijiet ideali u jkunu għabu s-sinjali speċifiki minn ċelloli oħrajn, dawn jistgħu jiddividu u jispesjalizzaw biex b'hekk jifformaw parti minn organi oħrajn.

B'hekk dawn iċ-ċelloli jkunu jistgħu jbiddu iċ-ċelloli l-oħrajn li jkunu mweggħa jew difettużi jew mejta f'organi differenti u b'hekk l-organo jista' jahdem taj-jeb qisu ġdid.

Dr Blundell kompla jispjegali b'aktar entuzjazmu fuqu, "L-istudju fil-qasam tal-*istem cells* huwa vast hafna u skont l-opinjoni tiegħi għadu f'fażi li nistgħu nsejjuha infantili. Il-mirakli li jkunu qed isiru fl-ewwel disa' xhur tal-hajja, jiġifieri minn cellola wahda tiġi t-tarbija b'dawk iċ-ċelloli u organi kumpleksi u varjanti kollha jahdmu b'koordinazzjoni kbira li huwa l-qofol tal-istudji prinċipali u li minnu jista' jiġi mfejqan jew li minnu nisperaw li fil-futur qarib jista' jiġi mfejqan aktar mard li prezentament m'għandniex kura għalihom," temm jgħidli Dr Blundell.